

Sygn. akt V ACa 609/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SA Edyta Jefimko

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) W.

przeciwko E. M., P. M. i M. M.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 5 marca 2021 r., sygn. akt II C 834/14

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1. częściowo w punkcie III (trzecim) w ten sposób, że zasądza solidarnie od E. M., P. M. i M. M. na rzecz (...) W. kwotę 24 976,68 zł (dwadzieścia cztery tysiące dziewięćset siedemdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt osiem groszy) wraz z odsetkami:

a) od kwoty 11 055,84 zł (jedenaście tysięcy pięćdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt cztery grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty;

b) od kwoty 11 055,84 zł (jedenaście tysięcy pięćdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt cztery grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty,

c) od kwoty 2 865 zł (dwa tysiące osiemset sześćdziesiąt pięć złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty,

zastrzegając ograniczenie odpowiedzialności pozwanych do wartości stanu czynnego spadku po J. M.,

2. w punkcie V (piątym) w ten sposób, że zasądza solidarnie od E. M., P. M. i M. M. na rzecz (...) W. kwotę 2060 zł (dwa tysiące sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

3. w punkcie VII (siódmym) w ten sposób, że nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie kwoty:

a) od (...) W. 190 zł (sto dziewięćdziesiąt złotych),

b) solidarnie od E. M., P. M. i M. M. 78 zł (siedemdziesiąt osiem złotych),

tytułem nieuiszczonej opłaty od rozszerzonego powództwa,

II. zasądza solidarnie od E. M., P. M. i M. M. na rzecz (...) W. kwotę 6 649 zł (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Edyta Jefimko

Sygn. akt V ACa 609/21

UZASADNIENIE

(...) W. skierowało przeciwko J. S. i J. M. powództwo o zasądzenie solidarnie nieuiszczonej opłaty rocznej należnej z tytułu prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w postaci działek o nr (...) położonych przy ul. (...) w W. i działki (...) z obrębu 3-05-08 położonej przy ul. (...) w W. za okres od 2007 r. do 2013 r. .

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28 kwietnia 2014 r. żądanie pozwu dochodzone w łącznej kwocie 168 972,38 zł wraz z ustawowymi odsetkami zostało uwzględnione w całości. Sprzeciw od tego orzeczenia wnieśli pozwani, domagając się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia na ich rzecz od powoda zwrotu kosztów postępowania.

W związku z częściowym cofnięciem przez powoda powództwa Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie postanowieniem z dnia 9 września 2014 r. umorzył postępowanie co do kwot: 21.782,99 zł w stosunku do pozwanej oraz 80.653,77 zł w stosunku do pozwanego.

W toku procesu powództwo było jeszcze kilkakrotnie zmieniane.

Ostatecznie (...) W. wyniosł o:

1.zasądzenie od pozwanej J. S. na rzecz powoda kwoty 76.568.56 zł z odsetkami ustawowymi za wierzytelności wymagalne od dnia 19 września 2009 r. do dnia 29 czerwca 2010 r.,

2.zasadzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 35.340,08 zł z odsetkami ustawowymi od wskazanych dat, ewentualnie zasądzenie od pozwanej kwoty 9.348.18 zł z ustawowymi odsetkami i od pozwanego kwoty 24,976.68 zł z ustawowymi odsetkami,

3.zasądzenie od pozwanych zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W związku ze śmiercią pozwanego J. M. w dniu 19 marca 2020 r. postępowanie w sprawie zostało zawieszona na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., a następnie podjęte z udziałem następców prawnych zmarłego: E. M., P. M. i M. M., którzy nabyli po nim spadek po 1/3 części każdy z nich.

Wyrokiem z dnia 5 marca 2021 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie

I.oddalił powództwo w stosunku do J. S. w całości;

II.umorzył postępowanie co do kwoty 21 782,99 zł w stosunku do pozwanych E. M., P. M. i M. M.;

III.oddalił powództwo w pozostałym zakresie w stosunku do pozwanych E. M., P. M. i M. M.;

IV.zasądził od (...) W. na rzecz J. S. kwotę 7 217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 7200 zł za zastępstwo procesowe;

V.zasądził od (...) W. na rzecz E. M., P. M. i M. M. solidarnie kwotę 3 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI.nakazał pobrać od (...) W. na rzecz Skarbu Państwa -Sądu Okręgowego Warszawa -Praga w Warszawie kwotę 3 631,93 zł tytułem zwrotu wydatków;

VII. nakazał pobrać od (...) W. na rzecz Skarbu Państwa -Sądu Okręgowego Warszawa -Praga w Warszawie kwotę 267 zł tytułem opłaty od rozszerzonego powództwa.

Powyższy wyrok Sąd Okręgowy w Warszawie wydał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i wniosków:

Pozwani są współużytkownikami wieczystymi nieruchomości w postaci działek nr (...) położonych przy ul. (...) w W. oraz działki (...) z obrębku 3-05-08 położonej przy ul. (...) w W.. (...) te zostały wydzielone z nieruchomości przy ul. (...) w W. objętej działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279 z późn. zm.) – dalej powoływanego jako: „dekret (...)”, a ich własność na podstawie przepisów tego aktu prawnego nabyła gmina ((...) W.), a od 1950 r. w związku z reformą ustrojową i likwidacją samorządu terytorialnego Skarbu Państwa. Z dniem 27 maja 1990 r. nieruchomość stała się własnością D.-Gminy W. P., a następnie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1817). prawo własności nabyła Gmina (...), której następcą prawnym jest (...) W..

Pozwana J. S. jest następcą prawnym przedwojennych właścicieli nieruchomości położonych w W. przy ul. (...) i przy ul. (...).Jej poprzednik prawny W. Z. wystąpił o ustanowienie na jego rzecz, na podstawie art. 7 dekretu (...) prawa użytkowania wieczystego do gruntów, których dotyczy żądanie pozwu.

Decyzjami z dnia 31 grudnia 1996 r. nr (...), nr (...), nr (...) Prezydent (...) W. orzekł o ustanowieniu na rzecz pozwanej, jako następczyni prawnej przedwojennych właścicieli, użytkowania wieczystego gruntu w postaci działek ewidencyjnych z obrębku 3-05-08: nr (...)o pow. 16 751 m⁽²⁾, nr (...)o pow. 4500 m⁽²⁾ i nr (...)o pow. 6 644 m⁽²⁾.W wykonaniu tych decyzji w dniu 8 maja 1997 r. doszło do zawarcia pomiędzy Gminą (...) oraz J. S. trzech umów o oddanie wszystkich tych gruntów pozwanej w użytkowanie wieczyste na okres 99 lat – czyli do 2096 r. W umowach wysokość „czynszu symbolicznego” za użytkowanie wieczyste została ustalona w stałej wysokości:

- w odniesieniu do działki nr (...) w kwocie 9598 zł;

-w odniesieniu do działki nr (...) w kwocie 3236 zł;

-w odniesieniu do działki nr (...) w kwocie. 2320 zł.

Pozwana J. S. w dniu 22 września 1998 r. zawarła umowę o wniesienie wkładu do spółki cywilnej (...) Wkład ten stanowiło prawo użytkowania wieczystego gruntów, oznaczonych jako działki ewidencyjne nr: (...). Drugim współnikiem spółki cywilnej (...) został pozwany J. M.. (...) spółki cywilnej ustalili, że udziały pozwanej w zysku i stracie spółki wyniosą 60%, a J. M. 40%

Wydział (...) D. P. określił opłatę obciążająca spółkę cywilną (...) za użytkowanie wieczyste części gruntu o pow. 16 751 m⁽²⁾ przy ul. (...) od 2001 r. na kwotę 31.994,41 zł rocznie, a od 2003 r. na kwotę 19.196,65 zł rocznie.

Uchwała nr (...) Rady (...) W. z dnia 8 listopada 2007 r. określiła zasady gospodarowania zasobem nieruchomości (...) W. w zakresie ustalenia wysokości czynszu symbolicznego za grunty oddawane w użytkowanie wieczyste w trybie i na zasadach art. 7 dekretu (...) oraz bonifikaty od opłat rocznych za grunty oddawane w użytkowanie wieczyste w trybie i na zasadach art. 214 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.) – dalej powoływanej jako: „u.g.n.”. Zgodnie z postanowieniami tej uchwały za oddawany w użytkowanie wieczyste grunt pobierano roczny czynsz symboliczny lub opłaty roczne, o których mowa odpowiednio w dekreście (...) i ustawie o gospodarce nieruchomościami. Roczny czynsz symboliczny lub opłaty roczne należało wnosić przez

cały okres użytkowania wieczystego w terminie do dnia 31 marca każdego roku z góry za dany rok. Ustalono kwotę rocznego czynszu symbolicznego w wysokości 1 złoty za 1⁽²⁾ powierzchni gruntu oddawanego w użytkowanie wieczyste w trybie i na zasadach art. 7 dekretu (...) na rzecz dotychczasowych właścicieli lub ich następców prawnych. Rada (...) W. wyraziła zgodę na udzielanie 80% bonifikaty od opłat rocznych za grunt oddawany w użytkowanie wieczyste w trybie i na zasadach art. 214 u.g.n. na rzecz dotychczasowych właścicieli lub ich spadkobierców

Spółka cywilna (...) ustała najpóźniej z dniem 2 sierpnia 2010 r. na skutek oświadczenia pozwanej o wypowiedzeniu udziału. W dniu 16 listopada 2012 r. J. M. i J. S. zawarli w formie aktu notarialnego umowę o podział majątku spółki cywilnej (...) oraz umowę przeniesienia prawa do nieruchomości na rzecz osoby trzeciej w celu umorzenia zobowiązania zapłaty pod warunkiem niekorzystania przez (...) W. z prawa pierwokupu udziału. Po zawarciu tej umowy J. S. posiadała udział w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiącej działki oznaczone numerami ewidencyjnymi (...) w udziale (...), a J. M. w udziale (...).

Decyzją nr (...) Prezydenta (...) W. z dnia 22 listopada 1999 r. nr (...) zatwierdzono został projekt podziału i przyłączenia nieruchomości objętych księgami wieczystymi KW (...) i KW (...), stanowiących działki ewidencyjne nr (...) z obrębem 3-05-08, tworząc działkę o nr (...) o pow. 1914 m⁽²⁾. Powstała ona z części działki nr (...) obejmując z niej 1 634 m⁽²⁾, a z działki nr (...) objęła 280 m⁽²⁾. Decyzją z dnia 3 listopada 1999 r. zatwierdzono projekt podziału działki ew. nr (...), w wyniku którego powstały odrębne działki: o powierzchni 14471 m⁽²⁾, składająca się z działek nr (...) i o powierzchni 2280 m⁽²⁾ - działka nr (...).

(...) spółki cywilnej (...) dokonali zbycia udziałów w prawie użytkowania wieczystego działki o nr (...) na rzecz osób trzecich, pozostawiając sobie udział w wysokości 0, (...) części. Spółka cywilna przestała istnieć najpóźniej z dniem 2 sierpnia 2010 r.

Dla działki o nr (...) o pow. 1914 m², położonej przy ul. (...) w W. prowadzona jest księga wieczysta KW (...), w której J. S. i J. M. zostali wpisani jako użytkownicy wieczystości do (...) części na zasadzie wspólności łącznej współników cywilnych.

(...) W. domagało się zapłaty opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste tej działki za rok 2007 w wysokości 1 973,22 zł oraz za rok 2009 w wysokości 1 gr. Podstawą ustalenia wysokości opłaty rocznej był wyrok sądu ustalający zasadność jej aktualizacji. Po zmianie powództwa powód domagał się uiszczenia tej opłaty wyłącznie przez pozwaną.

Sąd Rejonowy dla Warszawy (...) w W. wyrokiem z dnia 7 marca 2008 r., sygn. akt II C 98/07 ustalił, że dokonana przez (...) W. aktualizacja opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości (0, (...) części nieruchomości położonej w W. przy ul. (...), stanowiącej działkę o nr (...)) jest uzasadniona do kwoty 1.976,95 zł począwszy od dnia 1 stycznia 2006 r.

Dla działki o nr (...) o powierzchni 2.280 m² prowadzona jest księga wieczysta o nr (...), w której J. S. i J. M. zostali wpisani jako użytkownicy wieczystości na zasadzie wspólności łącznej współników spółki cywilnej. Powód wskazywał, że opłaty roczne za działkę o nr (...) z tytułu użytkowania wieczystego stanowiły w okresie 2008-2013 kwotę 4.354,80 zł za każdy rok zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego Warszawa -Praga w Warszawie, sygn. akt IV Ca 1150/08. Po wytoczeniu powództwa pozwany uiszczył w dniu 26 czerwca 2014 r. na poczet tej opłaty kwotę 21.782,99 zł. J. M. na rozprawie dnia 16 grudnia 2014 r. złożył dokumenty wskazujące na wpłatę także kwoty 31.675,00 zł, która została zaksięgowana przez (...) W. na zaległe opłaty roczne za użytkowanie wieczyste. Pozwany wskazał, że wpłacił tę kwotę tytułem podatku.

Dla działek ewidencyjnych nr (...) o pow. 1.4471 m² prowadzona jest księga wieczysta KW (...), w której J. S. i J. M. zostali wpisani jako użytkownicy wieczystości na zasadzie wspólności łącznej współników spółki cywilnej. Według wykazu zaległości opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego działek o nr (...) wynosiły w latach 2008-2013 po 27.639.61 zł za każdy rok, tj. łącznie 145.216,16 zł.

Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłego do spraw księgowości B. K., która dokonała (w kilku wersjach) szacunkowego rozliczenia zadłużenia pozwanej J. S. z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie działek nr (...). Pomiędzy pozwaną J. S. i powodowym (...) W. toczyło się kilka procesów, dotyczących obowiązku uiszczania przez pozwaną opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego tych nieruchomości.

Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo jako nieudowodnione co do zasady i wysokości podlegało oddaleniu. Powód nie wykazał istnienia roszczenia co do zasady, ani co do wysokości, jak również podstawy prawnej, w oparciu o którą mógł domagać się od strony pozwanej opłaty rocznej w określonej wysokości, ani też samej wysokości opłaty rocznej.

(...) W., jako właściciel działek o nr (...), miało prawo domagać się od użytkowników wieczystych zapłaty opłat rocznych. W toku postępowania powód nie wykazał, że J. S. powinna uiszczać kwoty przekraczające wartość czynszu symbolicznego liczonego od przysługującego jej udziału ani aby w stosunku do pozwanego J. M. wystąpiły zdarzenia pozwalające żądać od niego opłat w wysokości przekraczającej stawki wynikające z umowy o ustanowieniu użytkowania wieczystego.

Ponadto oboje pozwani podnieśli skuteczne zarzuty przedawnienia dochodzonych roszczeń za okres przekraczający 3 lata od daty wniesienia pozwu, zatem powództwo za okres do 2010 r. nie mogło zostać uwzględnione z uwagi na treść art. 117 § 2 k.c. Z tych samych przyczyn podlegało oddaleniu powództwo skierowane przeciwko następcom prawnym pozwanego J. M. (w pierwotnym zakresie dotyczące również tego okresu) co do roszczeń dotyczących działki nr (...). Następnie Sąd Okręgowy wskazał, że wierzytelności wymagalne przed dniem 31 marca 2011 r. przedawniły się.

Za zasadne uznał także Sąd I instancji zarzuty pozwanych odnośnie co do niewykazania przez powoda wysokości dochodzonego roszczenia. (...) W. nie przedstawiło żadnego dowodu, aby wykazać, że ustaliło wobec poprzednika prawnego pozwanych E. M., P. M. i M. J. M. wysokość opłaty rocznej. Nie doszło także w stosunku do niego do wypowiedzenia jej wysokości ani stawki procentowej. Wszelkie żądania formułowane w toku niniejszego postępowania opierały się na domniemaniach wynikających z pisma, które w ocenie Sądu Okręgowego nie było wypowiedzeniem opłaty rocznej.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo w stosunku do pozwanej J. S. w całości, a wobec pozostałych pozwanych w części, nie objętej wydanym w stosunku do nich, a zamieszczonym w wyroku, postanowieniem o umorzeniu postępowania.

W toku postępowania doszło do częściowego umorzenia postępowania w stosunku do pozwanej i J. M., ale w mniejszej części niż ta, która została „wyartykułowana przez pełnomocnika w piśmie procesowym”, dlatego Sąd przyjął, iż cofnięcie pozwu nastąpiło w dodatkowym zakresie 21.782,99 zł, w związku z czym w pkt II umorzył postępowanie co do kwoty 21.782,99 zł w stosunku do pozwanych E. M., P. M. i M. M..

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 §1 i § 3 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożyło (...) W., zaskarżając go w części, tj. w pkt. III i V na podstawie następujących zarzutów:

1.naruszenia art. 233 k.p.c. przez Sąd Okręgowy poprzez nierozważenie wszechstronne i niewłaściwą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, skutkujące:

a) przyjęciem, że powód nie przedstawił jakiegokolwiek dokumentu w zakresie wypowiedzenia pozwanemu opłaty rocznej i wysokości stawki przez co nie udowodnił roszczenia ani co do zasady, ani co do wysokości, w sytuacji, gdy w świetle przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami przy rozwiązaniu umowy spółki cywilnej i podziale majątku spółki taki wywód nie znajduje uzasadnienia, pozwany bowiem, jako współużytkownik wieczysty gruntu w spółce cywilnej był zobowiązany do uiszczania opłaty rocznej na zasadach ogólnych i na tych samych zasadach był zobowiązany do uiszczania opłaty rocznej po rozwiązaniu spółki cywilnej, jako współużytkownik wieczysty w udziale, oraz po podziale spółki,

b) nieuwzględnieniem bezspornego faktu, iż pozwany J. M. nie uiścił opłat za okres 2011-2013 i nieustaleniem wysokości roszczenia w stosunku do pozwanego z tytułu użytkowania wieczystego gruntu za okres 2011-2013, w sytuacji, gdy na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy ustalenia takie były możliwe, bowiem na podstawie analizy zebranego materiału dowodowego Sąd dysponował wszelkimi danymi niezbędnymi do ustalenia wysokości opłaty rocznej za działki nr (...), tj. powierzchnią nieruchomości w udziale przypadającym J. M., ceną nieruchomości za lm^2 i stawką procentową.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wniósł o:

1.zmianę wyroku w pkt III i zasądzenie od E. M., P. M. i M. M. solidarnie na rzecz powoda kwoty 24 976,68 zł z odsetkami:

- od kwoty 11 055,84 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 11 055,84 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 2 865,00 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

2.zmianę wyroku w pkt. V i zasądzenie od E. M., P. M. i M. M. na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

3.zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest w całości uzasadniona.

Apelacja pełna cum beneficio novorum polega na tym, że Sąd II instancji rozpoznaje sprawę ponownie, kontynuując rozprawę rozpoczętą przed Sądem I instancji. Wynika to z art. 378 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę, a nie środek odwoławczy. Obowiązkiem Sądu odwoławczego jest zastosowanie właściwego prawa materialnego oraz usunięcie ewentualnych błędów popełnionych w tym zakresie przez Sąd pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy zostały zarzucone w apelacji. System apelacji pełnej nakłada na Sąd odwoławczy dokonanie własnych ustaleń. Jeżeli te własne ustalenia są zgodne z ustaleniami dokonanymi przez Sąd I instancji, nie istnieje potrzeba ich powtarzania i wystarczające jest powołanie się na nie.

W związku z tylko częściowym zaskarżeniem przez powoda wyroku Sądu Okręgowego przedmiotem rozpoznania przez Sąd Apelacyjny jest wyłącznie roszczenie o zapłatę przez następców prawnych zmarłego w toku procesu pozwanego J. M. opłat rocznych za lata 2011, 2012 i 2013 za użytkowanie wieczyste działek gruntu oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) o pow. 14471 m^2 , dla których prowadzona jest księga wieczysta KW (...), w której J. S. i J. M. zostali wpisani jako użytkownicy wieczystości na zasadzie wspólności łącznej współników spółki cywilnej (...).

Nie jest sporne pomiędzy stronami, że J. S. w dniu 22 września 1998 r. zawarła umowę o wniesienie wkładu do spółki cywilnej (...). Wkład ten stanowiło prawo użytkowania wieczystego gruntów, oznaczonych jako działki ewidencyjne nr: (...) Drugim współnikiem spółki cywilnej (...) został pozwany J. M.. (...) spółki cywilnej ustalili, że udziały pozwanej w zysku i stracie spółki wyniosą 60%, a J. M. - 40%. Spółka cywilna (...) ustała najpóźniej z dniem 2 sierpnia 2010 r. na skutek oświadczenia pozwanej o wypowiedzeniu udziału.

W okresie istnienia spółki cywilnej opłata roczna za użytkowanie wieczyste części gruntu o pow. 16 751 m² przy ul. (...) (aktualnie odpowiadającej działkom ewidencyjnym nr (...)) od 2001 r. wynosiła 31.994,41 zł rocznie. Wysokość tej opłaty została ustalona pismem z dnia 12 lutego 2001 r. (pismo k. 97) Wydziału (...)i (...) D. P. skierowanym do spółki cywilnej (...). W piśmie tym właściciel gruntu wskazał użytkownikowi wieczystemu nie tylko samą wysokość opłaty (31.994,41 zł), należnej za grunt o określonej powierzchni (16 751 m²), ale również sposób jej kalkulacji, z którego wynikało, że stawka opłaty rocznej wynosiła 1%, a opłata za 1 m² stanowiła kwotę 191 zł. Nie jest sporne pomiędzy stronami, że powierzchnia działek oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) wynosi od 1999 r. (data wydania decyzji z dnia 3 listopada 1999 r. o zatwierdzeniu projekt podziału działki ew. nr (...)).

W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenie opłaty rocznej po raz pierwszy w taki sposób należy uznać za prawidłowe, w sytuacji gdy w trzech zawartych w dniu 8 maja 1997 r. (pomiędzy Gminą (...) oraz J. S.) umowach o oddanie gruntów, (w skład których wchodził działki ewidencyjne nr (...)) w użytkowanie wieczyste na okres 99 lat - ustalona została tylko wysokość „czynszu symbolicznego” za użytkowanie wieczyste w stałej wysokości (w odniesieniu do działki nr (...) w kwocie 9598 zł).

Ustalenie opłaty rocznej nastąpiło na podstawie przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, dotyczących aktualizacji opłaty rocznej. Wprawdzie powyższe przepisy wprost nie regulują przypadku zmiany czynszu symbolicznego na opłatę roczną, ale nie oznacza to jednak, iż nie mogą zostać w drodze analogii zastosowane w sytuacji istnienia luki w prawie. Nie ma bowiem prawnej możliwości wyizolowania przepisów dekretu (...) z obowiązującego systemu prawa. Aktualnie przepisy tego aktu prawa należy rozpatrywać z uwzględnieniem jego miejsca w całym systemie prawa, którego dekret (...) jest częścią. Skoro zatem dekret, tak jak każda obowiązująca regulacja prawna, stanowi element systemu prawa obowiązującego w Polsce, to nie można jego zapisów analizować, rozumieć i stosować w oderwaniu od pozostałych norm tego systemu (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 1 lipca 2010 r., I SA/Wa 731/10, Lex nr 673626).

Sąd Apelacyjny, dzieląc stanowiska wyrażane zarówno przez sądy powszechne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 18 listopada 2016 r., I ACa 1867/15, Lex nr 2188841), jak i sądy administracyjne (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 2 października 2013 r., I OSK 1200/13, Lex nr 1612003 oraz wyroki WSA w Warszawie z dnia 26 maja 2011 r., I OSK 1309/10, Lex nr 1080935 i z dnia 21 lutego 2013 r., I SA/Wa 1516/12, Lex nr 1323502), stwierdza, iż nie jest trafny pogląd, iż w przypadku zmiany czynszu symbolicznego na opłatę roczną tryb postępowania określony w art. 71-81 u.g.n. nie powinien mieć zastosowania, a do ustalenia wysokości opłaty mogłoby dojść jedynie w wyniku zawarcia umowy albo w wyniku wydania przez sąd powszechny, na skutek powództwa o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli, wyroku konstytutywnego ustalającego wysokość opłaty rocznej. Nie ma bowiem podstaw, aby wyłącznie w stosunku do jednej kategorii użytkowników wieczystych, wyłączyć ustawowy tryb postępowania z art. 71-81 u.g.n. Przyjęcie takiej wykładni przepisów byłoby sprzeczne z konstytucyjną zasadą równości- wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Zastosowanie takiego trybu jest natomiast wyłączone przy dokonywaniu zmiany jedynie wysokości czynszu symbolicznego, ponieważ jest ona ustalana w ramach uznania administracyjnego.

Zatem do ustalenia po raz pierwszy opłaty rocznej, w miejsce dotychczas obowiązującego czynszu symbolicznego, wystarczające było skierowanie przez właściciela nieruchomości do użytkownika wieczystego oświadczenia o ustaleniu opłaty rocznej i podstawach, na jakich oparte zostało określenie jej wysokości. Pismo z dnia 12 lutego 2001 r. (pismo k. 97) elementy te zawierało. Nie było sporne, że zostało ono skierowane do spółki cywilnej (...), która jej otrzymała i na jego podstawie uiszczala opłaty we wskazanej w wysokości, przy stawce 1%. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznaje, że doszło do skutecznego określenia po raz pierwszy opłaty rocznej.

Przepisy kodeksu cywilnego nie wskazują wszystkich przyczyn rozwiązania spółki cywilnej. Do przyczyn bezpośrednio wymienionych w przepisie art. 874 k.c. należy zaliczyć prawomocne orzeczenie sądu o rozwiązaniu spółki na wniosek wspólnika z ważnych powodów (§ 1) oraz ogłoszenie upadłości wspólnika (§ 2). Pośrednio przyczynę rozwiązania spółki wskazuje przepis art. 873 k.c., tj. zaistnienie przyczyn określonych w umowie spółki (np. upływ czasu,

ponoszenie strat, brak spodziewanych zysków). Do innych przyczyn rozwiązania spółki cywilnej zaliczyć można także: jednomyślną uchwałę wszystkich współników o rozwiązaniu spółki, osiągnięcie celu określonego w umowie, brak możliwości osiągnięcia zamierzonego celu, sytuację, w której w spółce miałby pozostać jeden współnik (w razie śmierci współnika bądź wypowiedzenia umowy spółki przez współnika albo jego wierzyciela) (por. P. Piniór [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Tom V. Zobowiązania. Część szczególna (art. 765–921(16)), red. M. Frasz, M. Habdas, Warszawa 2018, art. 875).

Ustąpienie wszystkich współników z wyjątkiem jednego powoduje taką zmianę sytuacji prawnej spółki cywilnej, która z mocy prawa powoduje, że spółka przestaje istnieć jako stosunek prawny (argumentum ex art. 860 § 1 k.c. w zw. z art. 869 k.c., art. 870 k.c. i argumentum a contrario ex art. 872 k.c.).

Spółka cywilna (...) w 2010 r. posiadała tylko dwóch współników: J. S. i J. M., a jak ustalił Sąd I instancji (a ustalenia tego apelujący nie kwestionuje) spółka jako stosunek prawny ustala (rozwiązała się) najpóźniej z dniem 2 sierpnia 2010 r. na skutek oświadczenia pozwanej o wypowiedzeniu udziału,

Podstawowym skutkiem rozwiązania spółki jest ex lege przekształcenie wspólności (współwłasności) łącznej majątku współników we wspólność (współwłasność) w częściach ułamkowych. Udziały te są równe (art. 875 § 1 k.c. w zw. z art. 197 k.c.), chyba że co innego wynika z umowy spółki (por. P. Nazaruk [w:] Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany, red. J. Ciszewski, LEX/el. 2021, art. 875).

Nie jest pomiędzy stronami sporne, że po rozwiązaniu spółki cywilnej (...) stał się współużytkownikiem wieczystym działek gruntu oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) w udziale 4/10 części według stanu na dzień 1 stycznia 2011 i 1 stycznia 2012 r, natomiast według stanu na dzień 1 stycznia 2013 r. J. M. przysługiwał udział w wysokości (...), co było skutkiem zawarcia w dniu 16 listopada 2012 r. umowy o podział majątku spółki cywilnej (...) oraz przeniesienia prawa własności do nieruchomości w celu umorzenia zobowiązania zapłaty (umowa k.30-44) oraz zawartej w jej wykonaniu umowy z dnia 10 stycznia 2013 r. przeniesienia udziałów w prawie użytkowania wieczystego (umowa k. 45-52)

Zatem przy przyjęciu, że działki ewidencyjne oznaczone nr (...) w latach 2011-2013 miały powierzchnię 14 471 m², a opłata roczna za 1 m² stanowiła kwotę 191 zł przy stawce 1% (ustalona przez właściciela w piśmie z dnia 12 lutego 2001 r. skierowanym spółki cywilnej (...)), to opłata roczna wynosiła:

- za rok 2011- 0,4 części powierzchni 14471 m² = 5788,4 m², 5788,4 m² x 191 zł/m² x 1 % = 11055,84 zł,

- za rok 2012 -0,4 części powierzchni 14471 m² = 5788,4 m², 5788,4 m² x 191 zł/m² x 1 % = 1 1055,84 zł,

- rok 2013- 1500/14471 m² = 1500m², 1500 m² x 191 zł/m² x 1 % = 2865 zł.

W piśmie procesowym z dnia 5 października 2020 r. (pismo k. 863-866) powód w przypadku, gdyby Sąd Okręgowy nie uznał solidarnej odpowiedzialności J. S. i J. M. w zakresie obowiązku ponoszenia opłat z tytułu użytkowania wieczystego działek gruntów oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) za okres 2011 -2013 domagał się zasądzenia od J. M. kwoty 24 976,68 zł z odsetkami:

- za rok 2011 od kwoty 11 055,84 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- za rok 2012 od kwoty 11 055,84 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- za rok 2013 od kwoty 2 865 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

Po rozwiązaniu spółki cywilnej, w wyniku czego doszło z mocy prawa do zmiany beneficjentów prawa użytkowania wieczystego (ex lege przekształcenie wspólności /współwłasności/ łącznej majątku wspólników we wspólność /współwłasność/ w częściach ułamkowych), właściciel nie miał obowiązku dokonania ponownego ustalenia wysokości opłaty rocznej poprzez złożenie odrębnego oświadczenia w stosunku do pozwanego J. M..

J. M., od chwili nabycia udziału w częściach ułamkowych w prawie użytkowania wieczystego działek ewidencyjnych oznaczonych nr (...), obciążał obowiązek ponoszenia opłaty z tytułu ich użytkowania wieczystego, ustalonej w takiej samej wysokości jak wobec spółki cywilnej (pismem z dnia 12 lutego 2001 r.), z tym że zakres jego obowiązku był zdeterminowany wielkością posiadanego udziału. Zgodnie z art. 207 k.c. w stosunku do wielkości udziałów współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną. Wieczyste użytkowanie zostało ukształtowane jako instytucja pośrednia między prawną kategorią własności a kategorią tzw. praw rzeczowych ograniczonych. W wypadkach więc nie uregulowanych w art. 232-243 k.c. oraz w umowie o oddanie terenu państwowego w wieczyste użytkowanie należy przy trudnościach interpretacyjnych posługiwać się analogią przede wszystkim do przepisów zawartych w dziale II tytułu I księgi drugiej k.c., dotyczących treści i wykonywania własności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 1974 r., III CRN 316/73, OSNC 1974/11/197).

Zgodnie z art. 238 k.c. wieczysty użytkownik uiszcza przez czas trwania swego prawa opłatę roczną. Uzupelnieniem tej regulacji jest art. 71 ust. 1 u.g.n., Opłata roczna nie jest ekwiwalentem z tytułu możliwości czerpania zysków z inwestycji zamierzonej lub realizowanej przez użytkownika wieczystego na nieruchomości, lecz ekwiwalentem za korzystanie z nieruchomości jak właściciel, bez względu na to, czy użytkownik prawo to faktycznie realizuje i czy udało się mu osiągnąć zamierzony cel inwestycyjny (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 2017 r., I CSK 46/17, Lex nr 2400308). Istotną cechą regulacji ustawowych jest określone rozłożenie w czasie odpłatności z tytułu użytkowania wieczystego, więc opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego mają charakter cywilnoprawnego świadczenia okresowego – należy zatem uiszczać je periodycznie, co jednocześnie powoduje, że rozłożona jest w czasie wymagalność tych opłat (por. wyrok NSA z dnia 4 grudnia 2009 r., I FSK 1182/08, Lex nr 530975).

Termin wnoszenia opłat rocznych został wskazany w art. 71 ust. 4 u.g.n. – wnosi się je z góry za cały rok w terminie do 31 marca każdego roku. Opłata roczna ma bowiem charakter niepodzielny (jest wnoszona za cały rok), a wszelkie wyjątki od tej zasady muszą wynikać wprost z ustawy. Wyjątek taki przewidziany został w art. 71 ust. 6 u.g.n., przy czym przepis ten został dodany do art. 71 u.g.n. w wyniku jego nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2017, poz. 1509), obowiązującej od dnia 23 sierpnia 2017 r.

Do czasu wejścia w życie tej nowelizacji w judykaturze przeważał pogląd, że zobowiązany do zapłaty opłaty rocznej za dany rok jest użytkownik wieczysty, któremu prawo użytkowania wieczystego gruntu przysługiwało 1 stycznia tego roku. Data 1 stycznia określa więc dzień powstania obowiązku zapłaty opłaty rocznej, która ma zostać wniesiona w określonym terminie (do 31 marca lub późniejszym), który jednocześnie określa datę wymagalności zapłaty (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 listopada 2005 r., I ACa 470/05, Lex nr 1385734). Późniejsze zmiany użytkownika wieczystego, jakie następują w danym roku kalendarzowym, nie mają wpływu na obowiązek wniesienia opłaty rocznej przez tego, komu prawo przysługiwało 1 stycznia danego roku, i to w pełnej wysokości za dany rok (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2002 r., V CA 2/02, OSNC 2003/1/2). Prawidłowość tego stanowiska judykatury aktualnie znalazła potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2020 r., II CSK 822/18, Lex nr 3075396, (dotyczącym obowiązku ponoszenia opłaty rocznej za 2016 r.), w którym stwierdzono również, że skoro obowiązek uiszczenia opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste z góry powstaje z początkiem każdego roku kalendarzowego w kwocie obowiązującej w tej dacie i płatnej do dnia 31 marca danego roku, to w dniu 1 stycznia każdego roku kalendarzowego stabilizuje się podmiot zobowiązany do jej pokrycia, jest nim ten, któremu prawo użytkowania wieczystego przysługuje w tym dniu.

J. M. przysługiwał udział w prawie użytkowania wieczystego działek gruntu oznaczonych nr (...) i (...) wynoszący (...) części według stanu na dzień 1 stycznia 2011 i 1 stycznia 2012 r, natomiast według stanu na dzień 1 stycznia 2013 r. wynoszący 1500/14471.

Obowiązek zapłaty opłaty rocznej powstaje co do zasady z każdym rozpoczętym rokiem kalendarzowym trwania umowy, a termin wymagalności upływa z dniem 31 marca danego roku. Z tych względów roszczenie o zapłatę opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego, jako roszczenia okresowe ulegają przedawnieniu z upływem lat 3 (art. 118 k.c.). Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna swój bieg od dnia, w którym właściciel mógł skutecznie domagać się zaspokojenia swojego roszczenia, a skoro taka opłata powinna być uiszczana z góry za dany rok w terminie do 31 marca, zatem bieg terminu przedawnienia opłaty rocznej rozpoczyna się z dniem 1 kwietnia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 marca 2019 r., V ACa 199/18, Lex nr 2668863).

Pozew o zapłatę został złożony w dniu 31 marca 2014 r. (koperta k. 111), zatem przed upływem 3 lat od dnia wymagalności roszczenia dochodzonego tytułem opłaty rocznej za rok 2011 r., która stała się wymagalna dopiero w dniu 1 kwietnia 2011 r. oraz opłat rocznych za lata 2012 (wymagalna 1 kwietnia 2012 r.) i 2013 (wymagalna 1 kwietnia 2013 r.).

Pozwany J. M. nie udowodnił, aby zapłacił opłaty roczne lub naliczone od nich odsetki za udział w przysługującym mu prawie użytkowania wieczystego działek ewidencyjnych oznaczonych nr (...).

Dla rozstrzygnięcia sprawy w granicach apelacji powoda nie ma znaczenia kwestia prawidłowości zaliczenia kwoty 31 675,60 zł, która została zarachowana na poczet dochodzonych powództwem zaległych opłat z tytułu wieczystego użytkowania działki nr (...) (dowód uiszczenia k. 252, pismo z dnia 19 maja 2014 r. k.287, wykaz księgowości k-289-293), a nie zamiast (jak twierdzą pozwani) na poczet podatku. Zakres rozpoznania sprawy w postępowaniu apelacyjnym nie dotyczy, bowiem opłaty za wieczyste użytkowanie działki nr (...), ani rozliczenia podatków z nią związanych.

E. M., P. M. i M. M. jako spadkobiercy ustawowi po pozwanym J. M., zmarłym w dniu 19 marca 2020 r. (akt zgonu k.885), nabyli prawa do spadku z dobrodziejstwem inwentarza (oświadczenia o przyjęciu spadku k.947-952) po 1/3 części każdy z nich (akt poświadczenia dziedziczenia z dnia 18 maja 2020 r. k. 884-884v). Do chwili działy spadku spadkobiercy, zgodnie z art. 1034 § 1 k.c., odpowiadają za długi spadkowe solidarnie. Dopiero od chwili działy spadku odpowiedzialność spadkobierców ma charakter podzielony (pro rata parte), zgodnie z regułami odnoszącymi się do zobowiązań podzielnych (art. 379 i n. k.c.) (por. wyroki Sądu Najwyższego 7 lutego 2013 r., II CSK 403/12, Lex nr 1314389.i z dnia 20 maja 2009 r., I CSK 503/08, Lex nr 519357 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2000 r., I CKN 295/00, OSNC 2001/2/32).

Zgodnie z art. 319 k.p.c., jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, Sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. Podstawą zastrzeżenia, o jakim mowa w powołanym przepisie, w procesie o zasądzenie należności wynikającej z długów spadkowych jest zarówno postanowienie o stwierdzeniu nabycia praw do spadku z dobrodziejstwem inwentarza lub akty poświadczenia dziedziczenia wraz oświadczeniem o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 października 1977 r., II CR 335/77, OSNCP 1978/9/159; z dnia 28 czerwca 1977 r., III CRN 102/77, Lex nr 7959; z dnia 9 września 1976 r., IV PR 135/76, OSNCP 1977/4/80, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 1983 r., III CZP 40/83, OSNCP 1984/4/46 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14.10.2010 r., III CZP 67/10, Lex nr 686765).

Zarówno w judykaturze, jak i piśmiennictwie dominuje pogląd, podzielany przez Sąd Apelacyjny w Warszawie, w składzie rozpoznającym apelację, że w razie istnienia przesłanek określonych w hipotezie art. 319 k.p.c. z przepisu tego wynika dla Sądu powinność zamieszczenia w wyroku zastrzeżenia, że pozwanemu przysługuje prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 1971 r., I PR 426/70, OSNCP 1972/4/ 67, S. Madaj, E. Wengerek, Glosa do wyroku z dnia 7 marca 1973 r., III

CRN 20/73, NP z 1974, nr 6, s. 839; K. Markiewicz [w:] Kodeks postępowania cywilnego, t. 2, Komentarz. Art. 205¹–424¹², red. A. Marciniak, Warszawa 2019, s. 562).

Uznając apelację powoda w całości za uzasadnioną Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok częściowo w punkcie III w ten sposób, że zasądził solidarnie od E. M., P. M. i M. M. na rzecz (...) W. kwotę 24 976,68 zł wraz z odsetkami: od kwoty 11 055,84 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty, od kwoty 11 055,84 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty oraz od kwoty 2 865 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty, zastrzegając ograniczenie odpowiedzialności pozwanych do wartości stanu czynnego spadku po J. M..

Wydanie orzeczenia reformatoryjnego w stosunku do pozwanych E. M., P. M. i M. M. spowodowało konieczność zmiany także rozstrzygnięcia o kosztach procesu za I instancję oraz nieuiszczonych kosztach sądowych.

Sąd Apelacyjny o kosztach procesu za pierwszą instancję orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo rozdzielając je pomiędzy stronami, a o nieuiszczonych kosztach sądowych na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. W stosunku do pozwanego J. M. powód dochodzi zapłaty kwoty 168 972,38 zł. Kwota zasądzona reformatoryjnym wyrokiem Sądu II instancji wynosiła 24 976,68 zł. Ponadto już po wszczęciu postępowania pozwany zapłacił na rzecz powoda kwotę 31 675,60 zł, która została zarachowana na poczet dochodzonych powództwem zaległych opłat z tytułu wieczystego użytkowania działki nr (...). Jeżeli pozwany dał powód do wytoczenia procesu, jest uważany za przegrywającego sprawę, o ile zaspokoi roszczenie w toku procesu, bez względu na to, czy zapłata nastąpiła przed, czy po doręczeniu mu odpisu pozwu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 20 sierpnia 1979 r., I CZ 92/79, Lex nr 8188, z 12 kwietnia 2012 r., II CZ 208/11, Lex nr 1619240i z 7 marca 2013 r., IV CZ 8/13, Lex nr 1214570).

Biorąc pod uwagę wysokość kwoty ostatecznie na rzecz powoda zasądzonej oraz zapłaconej po wytoczeniu powództwa, należy uznać, że powództwo w stosunku do ozwanych następców prawnych J. M. zostało uwzględnione co do łącznej kwoty 56 651, 68 zł (31 675,60 zł plus 24 976,68 zł), czyli w 34%, dlatego w takim zakresie pozwani na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 105 § 1 k.p.c. oraz art. 113 ust. 1 u.k.s.c. powinni ponieść koszty procesu i nieuiszczone koszty sądowe od rozszerzonej części powództwa, co skutkowało zmianą na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zaskarżonego wyroku w punkcie V poprzez zasądzenie solidarnie od E. M., P. M. i M. M. na rzecz (...) W. kwoty 2060 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz w punkcie VII poprzez nakazanie pobrania na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie od (...) W. 190 zł oraz solidarnie od E. M., P. M. i M. M. 78 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od rozszerzonego powództwa.

Ponieważ apelacja powoda została uwzględniona w całości, dlatego pozwani mieli obowiązek zwrotu powodowi poniesionych przez niego kosztów za II instancję.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia o tych kosztach stanowiły art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., art. 105 § 1 k.c., art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 i § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Sąd Apelacyjny zasądził solidarnie od E. M., P. M. i M. M. na rzecz (...) W. kwotę 6 649 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Koszty te obejmują opłatę od apelacji w wysokości 1249 zł oraz koszty zastępstwa procesowego za II instancję (w wysokości podwójnej stawki minimalnej 5 400 /2700 zł x 2= 5400 zł/).

SSA Edyta Jefimko